

190

Colecția POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

DIN LUCRĂRILE CONCURSULUI:

„MONSTRUL”

★

„UN ACT DE EROISM”

EDITATA DE REVISTA ȘTIINȚA ȘI TEHNICA

DIN LUCRĂRILE TRIMISE LA CONCURS:

GRIGORE DAVIDESCU

MONSTRUL

(R. P. R.)

★

ANATOLI DNEPROV

UN ACT DE EROISM

(U. R. S. S.)

Colecția „Povestiri științifico-fantastice"
Anul VIII — Nr. 190 — 15 octombrie 1962

Citiţi în numărul viitor povestirile ştiinţifico-fantastice trimise în cadrul concursului:

„Zidul metacosmic"

şi

„Lumina neagră"

Coperta-desen: LAURENŢIU SÎRBU
(Moment din povestirea „Monstrul")

GRIGORE DAVIDESCU

MONSTRUL

— *Iscodire paleoastronautică* —

(R. P. R. — Menţiune)

Începînd cu Efremov, care i-a bănuit cîndva, prin era mezozoică *, şi sfîrşind cu Kazanţev, care i-a întrezărit în meteoritul catastrofei tunguse **, oaspeţi din Cosmos, pare-se că realmente ne-au vizitat.

Era cam prin al zecelea veac înaintea erei noastre...

I. O navă rătăceşte prin Cosmos

Amintirea unui „Pămînt" părăsit — a planetei lor de origine — nu mai constituia decît o noţiune abstractă pentru cosmonauţii de a treia generaţie ai navei. Născuţi pe metalul acesteia şi educaţi după străvechiul program — în amănunţime alcătuit de cei mulţi ai meleagurilor originare, *rămaşi în urmă, peste spaţiu şi timp* —, tinerii de astăzi cunoşteau perfect tehnica şi istoria, dar intuiau cu greu ce poate însemna un „Pămînt". Desigur, fiindcă criteriul fundamental al cunoaşterii ne este singură practica, experienţa... Şi le era greu iarăşi să trăiască dorul de acest „Pămînt" pe care nu l-au cunoscut decît din filmotecă. Totuşi un sentiment patriotic le era viu în inimi, printr-o naturală extindere a dragostei ce-i lega în marea lor familie, a *celor* de pe navă.

Racheta era o solidă construcţie uriaşă, prevăzută cu tot ce trebuia să asigure eficienţa unui zbor de veacuri, la o viteză apropiată de a luminii. Aerul le era purificat biologic prin flora bogată din navă, hrana, prin fauna de cultură, iar apa, obţinută prin sinteză electrochimică. Energia de „uz

* Vezi nuvela „Corăbii astrale" de I. Efremov (n. a.).

** Vezi nuvela „Solul Cosmosului" de A. Kazanţev (n. a.).

interior" o asigurau centrale foto și crioelectrice*, iar energia de propulsie o produceau atît giganticele motoare atomice, cu jet de particule, cît și cele de fotopropulsie.

Dar, cum toate lucrurile au un sfîrșit, trebuia ca și zborul lor să-și găsească unul. Prin intervenția unui accident. Nimeni nu a știut (și, bineînțeles, nu va mai ști vreodată) ce anume s-a produs. Dar într-o clipă nava fu frîntă în două.

Dereglarea pilotului automat? Astfel ca să nu mai fi putut preveni ciocnirea cu vreun asteroid? Greu de crezut! Fisiune spontană în vreo bară de uraniu, dacă acesta va fi fost elementul pilei atomoenergetice?

Dar faptul catastrofal pentru navigatori nu era pierderea trenului posterior, care, oricum, putea fi detașat oricînd în mod voit, ci faptul că în jumătatea desprinsă și pierdută pe veci, își găsiseră pieirea două treimi dintre ei.

Nu mai supraviețuiau decît doi. Două tinere femei, dintre care doar una cu studiile terminate și încă de foarte puțină vreme.

Dacă din punct de vedere tehnic călătoria era ratată, țelul ei nemaiputînd fi atins, în schimb din punct de vedere psihic tragedia era înspăimîntătoare. Singure din „familia" distrusă, cele două fete de cum încercau a se privi recădeau pradă unui zbucium sufletesc. Erau tinere și de firi deosebit de sensibile. Și catastrofa a fost deplină abia la sfîrșitul celei de-a doua zile de la accident, cînd cea mai mică dintre ele, pe cînd ieșise pe suprafața exterioară a navei ca să repare oarecare breșe și să refacă unele contacte, în uluiala ei, omisese cele mai elementare precauțiuni și se desprinsese de navă, pierzîndu-se în nemărginire...

Fata rămasă vădi în clipa aceasta o nebănuită tărie de caracter. Ea primi lovitura a doua cu mult mai mult stoicism decît pe prima. Refăcu calculele matematice, fixă parametrii, ordonă noul program pilotului automat și dispuse aterizarea pe prima planetă locuibilă, după calculele ei. Avea un țel imediat: salvarea materialului cules pe navă.

Se găsea în acel moment gata să pătrundă într-un sistem solar. Era un soare minuscul — o stea pitică galbenă — de temperatură superficială supraminimală (după categoriile cunoscute ei).

Una dintre planete, și nu cea mai apropiată de soare, se dovedea a reține o atmosferă densă.

Cosmonauta dirijă nava spre acest „Pămînt". Iar în vecinătatea lui preluă manual conducerea rachetei. Îi ocoli

---

* Centrale transformînd în electricitate lumina (foto-) și frigul (crio-) (n. a.).

brîul neutronic, urmînd o traiectorie epipolară *, pînă ce coborî sub straturile de norişori sidefii.

Pentru prima oară în viaţă, ea vedea acum azuriul unei atmosfere, pîclele de nori zdrenţăroşi, peticele de sol statornic.

După prima rotaţie completă, ea îşi fixă locul de „aterizare". Nu pe continent şi nu în ocean. Zărise o mare prea puţin adîncă, presărată cu nenumărate insuliţe. Ea viză pe cea mai mare dintre acestea, care îi satisfăcea raţionamentul de a evita o aglomerare de fiinţe „umane" — de vor fi existînd pe acest Pămînt — şi de a-şi favoriza o bază de decolare dacă viitorul i-o va mai îngădui.

Dar şi aterizarea nu-i fu lipsită de incidente de ordin tehnic. Astfel că, în loc să aşeze racheta perpendicularizată, pe plaja insulei, ea se trezi în plină mare, la o bună distanţă de mal. Unul dintre motoare încetase de a mai funcţiona. Căderea fu mai bruscă decît ar fi trebuit, iar prin lovirea de stînci avaria rachetei spori.

Trebuia să caute ajutor la „oamenii" de pe insulă, dacă vor fi şi dacă o vor înţelege...

Pînă una alta, racheta se afla împlîntată în solul submarin, cam la vreo două înălţimi de om sub nivelul mării.

În timp ce-şi îmbrăcă costumul de cosmonaut, ea se privi în peretele de oglindă. Era înaltă şi zveltă. Mătasea impermeabilă a salopetei i se mula pe formele armonioase. Brîul metalic îi strîngea o talie suplă, iar colierul metalic al căştii se rezema pe umeri largi.

Îşi mai privi o dată trăsăturile obosite ale feţei, înainte de a-şi pune casca. Ochii ei mari şi ardezii o priveau din oglindă trişti şi extenuaţi de nelinişte. Pielea albă şi fină avea reflexe de sidef. Părul său alburiu, tăiat scurt, lăsa descoperită o enormă frunte verticală, largă şi uşor bombată. Gura mică îşi avea buzele subţiri încă mai palide decît de obicei, strînse într-o sforţare de voinţă. Nările palpitau, sub minusculul nas subţire.

Ea îşi adaptă etanş casca. Acum părea un monstru fantomatic. Două coarne scurte — antenele — dădeau un aer feroce greoaiei apariţii. Plasticul argintiu al căştii — transparent doar într-un singur sens — apărea ca un bot oribil.

Ea zîmbi trist, dar nu-şi văzu zîmbetul. Îşi reglă oxigenarea, îşi luă trusa şi închise camera de ecluzare.

---

* Terra este înconjurată de un brîu de neutroni nocivi organismelor vii. Acest brîu trebuie evitat în pregătirea aterizării printr-o traiectorie vecină unuia dintre polii tereştri (n. a.).

II. Monstrul din mare

Țărmul nordic al insulei, veșnic bătut ritmic de valurile înalte, desena sinuozități în care marea pătrundea adînc, tăind delurețe calcaroase sau scăldînd plăji nisipoase.

La mică distanță, în interior, cîteva zeci de case de piatră se cățărau pe acele coline. În centrul lor, drept în fața țărmului, se profila destul de maiestuos un templu mic, ridicat printre coloane scunde, privind o piață pietruită în care se găsea un altar din stîncă albă.

În strîmtul templu trona stăpînul mărilor, încruntatul Poseidon, sprijinit de tridentul său.

În dimineața aceea, în fața altarului, din jilțul său de lemn lustruit, basilevsul — „divinul" rege-preot — al cetății asista la sacrificiile aduse de preoții mărunți zeului, ce era însuși unchiul său. Ritul era scrupulos urmat, iar cîntecele însoțeau jertfele.

Din jos, de la țărm, răzbi un glas puternic, țipînd ceva devenit ininteligibil în ecoul văii.

Un om în vîrstă se apropia în fugă. Urca gîfîind. Își pierduse o sanda, iar fîșia înfășurată în jurul șoldurilor, singura sa îmbrăcăminte, aproape că i se desfăcuse. De pe gîtul viguros și de pe pieptul său ars de soare picura sudoare. Iar trăsăturile feței îi erau zbuciumate. Gura în rictus amarnic îi urla:

— O rege tu! O Minos rege! îndură-te, ne izbăvește!

Omul ajunse, în sfîrșit, la marginea pieței și se prosternă, lipit de pardoseala de piatră.

Emoția sa violentă contamină mulțimea strînsă și pe însuși regele semeț.

— Vorbește o dată, omule! îi ordonă acesta, însă cu glasul răgușit, strident.

— Din valuri a ieșit un monstru. E-ngrozitor de-l vezi la chip, ca toți născuți din zeul mării... Acesta are-un cap de taur deasupra unui trup de om... Doar tu, din sîngele lui Zevs, tu ne mai poți scăpa de el!

Din nou se întoarseră cu fața spre templul lui Poseidon și-l invocară-n imn fierbinte, să-i scape de-o calamitate. Apoi regele și suita, cu lănci și săbii de aramă, porniră încet, în rînduri strînse, spre țărmul vuietor de valuri.

*

În acest timp, cosmonauta verificase atmosfera terestră și, nenorocită, se așezase pe o stîncă. Decepția o zguduise. Era prea mult pentru o ființă. Prea crude încercări și

multe... În patru zile încercase chiar patru tragedii cumplite. A patra era însuşi faptul că atmosfera pămîntească, deşi bogată în oxigen, nu era densă îndeajuns.

Ea îşi spuse că poate, cu timpul, după ani şi ani de decomprimare progresivă extrem de lentă, poate că atunci organismul ei s-ar putea adapta. Slabă nădejde! Căci cum să vieţuiască pînă atunci? Prizonieră a costumului de scafandru! Dar cum să se hrănească prin el şi de unde să ia rezerve de oxigen comprimat atunci cînd puţinele tuburi de pe navă se vor fi terminat!

Doar în microclimatul rachetei ar putea ieşi din costum. Dar nu în condiţiile avariei. I-ar lipsi hrana şi însuşi aerul purificat biologic... Singura ei scăpare rămîneau oamenii meleagurilor acestora.

III. Prizonieră a hipobarismului *

Cînd regele şi oştenii săi ajunseră în faţa cosmonautei, aceasta era zdrobită de dezamăgire.

Încă de pe cînd aceia coborau coasta, ea îşi dăduse seama că, din era ei atomică, se prăvălise în era aramei; că nu oamenii aceştia o vor putea salva.

Însă, deşi deprimată, încercă să-şi înjghebeze un plan de acţiune. Şi avu răgazul, căci cei ce se apropiau o făceau cu... menajamente. Trecuseră ore pînă cînd ei să parcurgă o depărtare de cinci minute. Fiecare pas al lor era cumpănit, fiecare gest al „monstrului“ era cîntărit, judecat, interpretat.

Se opriseră la o distanţă respectuoasă.

Ea se ridică şi se apropie lin de cel mai împodobit dintre ei. Gesticulă cît putu mai elocvent, arătîndu-i că doreşte să i se ridice o clădire, că doreşte să i se procure mijloace de tracţiune.

Planul ei era să-şi desprindă de pe racheta — imobilizată pe veci — o dublă cameră etanşă şi de ecluzare în care să vieţuiască pe sol. Acest „bloc“ urma să fie înglobat într-o clădire închisă de un zid, care s-o adăpostească şi în acelaşi timp să-i înlesnească primirea hranei şi punerea în funcţiune a unui electrogenerator. În condiţiile acestea, ea ar putea vieţui pînă la sfîrşitul zilelor ei şi ar avea răgazul

* Hipobarism — presiune atmosferică scăzută sub limita fiziologică (n. a.).

să emită semnale radiaţionale, care spera să-i fie captate „acolo", de către ai ei.

Regele se dovedi inapt de a-i pricepe pantomima. Dar, de lîngă rege, un vîrstnic om, de rang se părea, după ţinuta şi mimica sa, interveni. Vorbi ceva stăpînului, apoi se apropie de ea. El îi arătă prin semne că-i va efectua o construcţie. Ea îi dădu un minim de indicaţii asupra amplasamentului şi asupra unui viitor transport.

În vremea aceasta, de pe colină, se auzi un strigăt ascuţit. O fată de cel mult 10—12 ani fugea, ţipînd, spre rege.

— Ce te tulbură, Ariadna? îi strigă, la rîndul său, acesta.

Ariadna era fiica regelui. Plăpîndă şi scundă, negricioasă şi sprintenă, ea impresiona la prima vedere prin mobilitatea ei, prin patima ce o punea în fiece manifestare. Se agita şi acum mai mult decît toţi laolaltă. Ariadna nu fusese acasă în această dimineaţă, dar cînd se întoarse din satul vecin şi aflase despre monstru şi îl bănuia pe tatăl ei în greu pericol îşi pierduse orice control. Alergînd desmetică, ea căta să-l prevină de primejdia înnebunitoare, strigîndu-i prudenţă...

Cu greu o mai domoli regele pe exaltata sa fiică, în ai cărei ochi se citea cea mai pătimaşă ură împotriva monstrului, ură proporţională fricii pe care apariţia acestuia i-o stîrnise.

Incidentul o dată aplanat, arhitectul purcese la executarea ordinelor monstrului. Nici o umbră de rezistenţă nu s-ar fi ivit în mintea pămîntenilor faţă de orişice dorinţă a „fiului lui Poseidon", deci a „vărului" regelui lor...

Fundaţia fu săpată şi primele stînci cioplite şi clintite începînd din acelaşi moment.

Cosmonauta, oarecum mai împăcată sufleteşte, se retrase în fundul mării, în racheta sa urgisită.

•

Cînd, la sfîrşitul primului răgaz de timp, reapăru, o clădire cu un cat se şi desena pe plaja aceea. Palatul îşi avea terminate cîteva încăperi şi da să se întindă în lung şi în lat.

Cosmonauta purcese imediat la ridicarea nacelei etanşe. Ea ceru funii numeroase, ale căror capete le luă cu ea în străfunduri. Într-un tîrziu reapăru, şi, la ordinul ei, o armată de sclavi şi de oşteni traseră din răsputeri cabina detaşată

de rachetă. Aceasta se urni, apăru pe plajă în dosul zidului palatului, iar cînd se alipi de piatră fu bine priponită și arhitectul începu o construcție în jurul ei.

Cosmonauta se împămîntenise... În cabina în care aștepta acum sub blînda lumină a soarelui, ce-i răzbea prin hublouri, începu o activitate febrilă de punere în funcțiune a întregului aparataj energetic.

Centrala fotoelectrică însă, vai, nu putea *funcționa*. Radiațiile solare incidente erau prea slabe pentru întinderea ei mică. Ea imagină o centrală mecanoelectrică pentru păstrarea unei presiuni convenabile în cabină prin comprimarea aerului.

Și în zilele următoare, în incinta palatului — ce creștea văzînd cu ochii — se și construise un angrenaj de roți ce vor fi învîrtite de om. Șapte sclavi viguroși fură priponiți de șapte spițe și, mergînd în jurul axului roții *orizontale*, ei puneau în funcțiune mecanismul unui dinam și aparatul de comprimat aer.

Rămînea ca pentru semnalele radio să utilizeze energia unuia dintre cele două mici motoare nucleare portative, de avionetă, ce se găseau în cabină.

•

Au trecut săptămîni.

Palatul era acum — după ideea arhitectului său — un labirint de zeci de încăperi, dînd una într-alta, cu zeci de curți interioare adăpostind sclavi — șapte bărbați și șapte femei. Bărbații urneau roata de care erau înlănțuiți, iar femeile creșteau orătănii și preparau hrana pentru ei și pentru „monstru".

Cît despre *acesta, el nu mai apărea în ochii nici unui* alt muritor. O dată pe zi ieșea ca să-și aducă în cabină merindele pregătite din vreme și puse la un anumit loc de către sclave.

Încă din primele zile, cosmonauta pricepuse multe din cele ce vedea în jurul său, fie chiar și prin plasticul unei căști etanșe.

Ca exponent al unei civilizații atomice, era normal ca ideile ei asupra unei vieți sociale să fie clare. Este drept că despre o societate sclavagistă nu știa decît cele cuprinse

în cîteva pagini de carte rezumativă și în cîteva piese de filmotecă. Este adevărat de asemenea că, zdruncinată de tragedia cumplită a ei și a alor ei, i-au trebuit săptămîni pînă să se dezmeticească.

Dar iată că deodată ieși din inerția ei.

Văzu deodată **oameni** ca și ea. Și se înfioră privindu-i legați în lanț, împingînd la spița unei roți, fără speranță și fără vreun scop conștient... Iar gestul acesta i se păru că simbolizează întreagă vitregia orînduirii asupritoare în care nimerise...

Ea își dădu seama că în afara îndatoririlor către sine și către îndepărtata ei colectivitate mai avea datoria să cultive ideile mari și generoase în lumea în care se afla acum.

Avea de transmis un mesaj Pămîntului. Însăși prezența ei acolo i-o impunea. Era o chemare care deodată îi devenise mai imperioasă decît chiar salvarea propriei vieți.

Ah, cît ura ea acum sechestrarea în costumul de scafandru cosmic!

Trebuia să facă neapărat ceva pentru acești oameni urgisiți, dar trudei cărora și ea îi datora viața.

Ea se apropie de ei, le desfăcu lanțurile și, prin gesturi, încercă și izbuti din ce în ce mai bine să se facă înțeleasă.

După ore și ore, ei începură să-i urmărească gîndurile. Gesturile ei, însoțite probabil și de o transmitere mai directă a gîndurilor (deoarece unora dintre sclavi le-a pus pe cap un bizar cerc metalic), reușiră să le stîrnească idei, pentru ei uimitoare, despre libertatea unei lumi în care omul este pentru om prieten.

Ea ceru preaiscusitului arhitect ca munca robilor să fie împărțită în ture, iar ei să obțină odihnă și suficientă hrană.

Cosmonauta însă merse și mai departe. Ea le ajută — în mod nebănuit de nimeni — evadarea, făcîndu-i pe cîte unul, la cîteva zile, să escaladeze zidul dinspre mare. Fiecare, știa ea, va duce departe, în lumea lui, noile gînduri.

Disparițiile acestea rămaseră pentru Minos un mister.

Nimeni nu mai îndrăznea acum să pășească poarta labirintului, pentru că regele răspîndi vestea că sclavii introduși în palat erau devorați de monstru.

IV. Pasiunea răpune monstrul

Iar au trecut luni...

„Ea" nu încetase nici o zi de a emite semnale pe lungimile de undă convenite, deprimată, dar nu dezarmată că nu recepționează încă nimic.

Înlocuise primul motoraș atomic prin cel de-al doilea, dar în zadar.

Viața sa de recluziune decurgea febril, cu toată monotonia ei.

Între timp, regele Minos fusese nevoit să schimbe zeci și zeci de echipe de sclavi și, purtînd și cîteva războaie, impusese cetăților învinse să-i dea ca tribut cîte șapte perechi de sclavi pe an drept „hrană" monstrului „divin".

În luna aceasta însă, unul dintre proaspeții flăcăi primiți din Elada era un atenian.

De cum îl văzu, Ariadna i-a și vorbit tatălui ei:

— O, tată-rege, tu nu vezi că ăst bărbat îi fiu de zeu? Privește bine chipul său și păru-i auriu în bucle... Și dîrza sa putere mare și chiar privirea-i arzătoare. Nu-i om de rînd, ci-i fiu lumesc de rege, sînge de-olimpian...

Dar asprul tată nu-i făcu nici o favoare.

Cosmonauta îl remarcase și ea pe Tezeu, a cărui privire înțelegătoare îi sugeră un plan măreț. O revoltă în masă a sclavilor de aci.

Pentru aceasta doar glasul acestuia putea să-i stîrnească și să-i conducă în locul ei, care nu era nici măcar auzită din casca etanșă.

Ea îl luă pe Tezeu de-o parte și începu să-l inițieze în planurile concepute.

Amurgise cînd Ariadna — care între timp pregătise o luntre la țărm, pentru evadarea alesului ei — urcă pe zidul labirintului.

Dar înlemni de groază. Monstrul ținea mîna pe umărul lui Tezeu. Ariadna mai că-și pierdu mințile de furie.

Cum, adică și Tezeu avea să fie devorat asemenea celorlalți sclavi?

În patima-i aprinsă brusc, prea exaltata Ariadna merse îndată la cel mai înțelept supus al lor, la arhitectul cu măiastră faimă.

— O, tu Dedal, îi zise ea, ascultă-mă și dă-mi un sfat pe care-l crezi mai bun. Venit-a aci un mîndru fiu de zeu. Tezeu îl cheamă și-i flăcău puternic. El nu-i, desigur, hărăzit pieirii și vreau scăparea s-o primească tocmai prin mîna mea, care-l iubesc năvalnic!

Prilejul era binevenit. Dedal știu să nu-l scape. El divulgă misterul pe care doar el îl cunoștea:

Monstrul nu ieșea decît o dată pe zi și doar pentru scurt *timp. În rest stătea închis într-o* încăpere a lui, care comunica prin tuburi de racord, dintr-o stranie substanță rezistentă, dar moale și elastică.

Tuburile trebuiau tăiate în miezul nopții cu cuțitul, și Dedal îi dădu un cuțitaș și îi spuse să se conducă — spre a găsi bîrlogul monstrului — după un fir pe care îl va lega chiar de un asemenea tub și-l va trage de acolo pînă la poarta labirintului. În aceeași seară, Dedal legă firul, iar Ariadna urmîndu-l, în miez de noapte, ajunse pînă la încăperea misterioasă și tăie toate tuburile de racord ale compresorului de aer. Apoi, tot de-a lungul firului, ieși din palat...

*

Cosmonauta dormea în primul ei somn. Poate că visa că reușise să restabilească comunicația cu planeta ei...

Dar deodată un coșmar interveni. Se făcea, probabil, că zbura, că i se defectase aparatul de oxigen...

Se înecă, tuși și o podidi sîngele pe nas și gură. Năucită de coșmar, se deșteptă. Era încă buimacă și nu-și dădu seama de ce se petrece cu ea. Se sufoca din ce în ce mai mult, iar hemoragia nazală sporea în abundență.

În jur, cabina era neschimbată, toate la locul lor. Nu-i trecu prin gînd nici o clipă că presiunea aerului scăzuse la un nivel mortal pentru ea și pierdu astfel minute prețioase. Nu văzu costumul ei de scafandru, care se găsea alături, în camera de ecluzare, așa că nu-i veni ideea să respire oxigen. Leșină de două ori. Iar în ultima clipă preagonică deschise ușa ecluzei. Se tîrî spre casca de oxigen, întinse cu greu o mînă tremurîndă. Cînd apucă aparatul, nu mai vedea decît negru în fața ochilor. Își vîrî totuși capul în cască și, cu sforțări supraomenești, putu să deschidă robinetul de oxigen. Dar gazul nu mai fu în stare s-o reînvie, căci se pierdea în camera hipobarică... Totuși reușita de a

fi deschis robinetul de gaz o făcu să zîmbească, şi cu faţa luminată de mulţumire, încetă să mai respire...

*

Dedal vizită el singur cabina.

Nu înţelese nimic din rostul aparatelor ce le vedea. Nu se apropie de monstru, al cărui cap hidos îl zări într-un colţ.

Scormoni repede pretutindeni şi făcu o singură descoperire pe care păru că o pricepe. Erau două perechi de aripi. Una dintre perechi avea montată o cutie cu trei manete pe deasupra ei.

După îndelungate cercetări, găsi şi o a doua asemenea cutie, pe care se grăbi să o reintegreze celei de-a doua perechi de aripi, fixînd totodată firele aidoma cum erau racordate la primul aparat. Pe cutie, cîteva desene indicau utilitatea manetelor : era schiţat acolo aparatul cu aripi cu o săgeată în sus în dreptul primei bare, cu o săgeată în jos în dreptul alteia şi cu două săgeţi către dreapta şi stînga în dreptul celei de-a treia manete. Călare pe şaua aripilor, era figurată însăşi silueta monstrului.

Dedal înţelese că avea de-a face cu o scornire de zburat a cărei manipulare părea lesnicioasă pentru mintea sa iscusită...

El scoase în curte cele două aparate.

De peste zid se auzi zarvă. El urcă şi privi. Regele însuşi, cu figura descompusă de mînie, îi strigă cuvinte foarte de ocară. Află astfel că Ariadna povestise tatălui ei cum scăpase viaţa lui Tezeu, cum acesta răpuse cu cuţitul pe monstru şi cum că ea îl vrea de soţ... Regele se înfuriase, cutremurat de frică de mînia lui Poseidon... El ordonase întemniţarea lui Tezeu şi a lui Dedal... Ariadna însă reuşise să se urce pe o luntre şi să dispară peste valuri împreună cu cel drag.

Iar regele aducea acum pe fiul lui Dedal, pe tînărul Icar, să-l închidă şi pe el, o dată cu tatăl său, în labirint...

Rămaşi singuri, Dedal şi Icar urcară aripile pe acoperişul palatului. Ei încălecară şi apăsară maneta de ridicare.

*

Minos fu înştiinţat de mulţime că două păsări uriaşe au zburat de pe zidul labirintului, îndreptîndu-se spre soare-apune.

A urmărit acest traseu cu corăbiile sale şi dădu de urma lui Dedal în Sicilia, dar şi acolo acesta îi scăpă...

Tîrziu auzi că împăratul Solomon al hebreilor este în posesia unei maşini zburătoare.

Dar meleagurile acelea nu-i erau accesibile...

Cuvînt de sfîrşit

Legenda „Minotaurului" conţine, în esenţă, următoarele:

Era pe vremea cînd „zeii" abia că încetaseră de a mai sta printre muritori, dar fiii lor cu muritoarele încă guvernau cetăţi...

Minos, rege în Cnosos, înfuriase pe Poseidon *, nemaiîndurîndu-se să-i jertfească un taur bălan ieşit din mare cerut de Minos tocmai în acest scop.

Poseidon **, prin vrăji, făcu atunci ca soaţa lui Minos (Pasifae) să nască un monstru cu cap de taur şi trup de om: un minotaur.

Minos îl închise în labirintul *** clădit de Dedal (arhitect atenian) şi-i hărăzea prinşii în războaie drept hrană.

Din Atena, învinsă şi silită să dea anual asemenea şapte perechi de tineri, veni şi Tezeu ****.

Ariadna, fiica lui Minos, îl îndrăgi şi, după sfatul lui Dedal, îi dădu un ghem după al cărui fir să se orienteze în labirint şi un cuţit cu care Tezeu răpuse minotaurul.

Ariadna fugi apoi cu Tezeu de furia lui Minos. Dar Tezeu o părăseşte în insula Naxos (unde ea devine mai apoi soţia lui Dionisos *****).

Dedal şi fiul său Icar fură închişi de Minos în labirint. Acolo Dedal înjghebă nişte aripi — din pene şi ceară — cu care ambii zburară. Pe drum, Icar căzu.

Dedal coborî în Sicilia, unde fu ajuns de Minos, care il urmărise pe mare.

---

* Minos — era primul fiu al Europei (fiică de rege fenician) cu Zevs, care-o răpise transformat în taur, şi apoi o părăsise în Creta *(n. a)*.

** Zeul mării — frate cu Zevs (stăpinul zeilor din Olimp.

*** Palat cu sute de încăperi în care cel intrat nu mai găsea ieşirea *(n. a.)*.

**** Tezeu era fiul lui Etra (soţia regelui Egeu al Atenei) sedusă de Poseidon *(n. a.)*.

***** Dionisos — zeul vinului şi al dezmăţului *(n. a.)*.

Ca să scape de Minos, Dedal făcu să curgă peste acesta smoală clocotită pe cînd se îmbăia...

*

După fluctuații seculare, pînă să fie „congelată" într-o formă scrisă, legenda a ajuns să conțină prea multe (două) capete de taur pentru o biată legendă...

Și aceasta doar prin intervenția unor fenomene de „comasare" și „dezdoire"... străine de sîmburele de adevăr al legendei însăși.

Să mă explic.

Un singur „cap de taur" fu **văzut** ieșind din mare, cel al „minotaurului", minotaur care a și rămas apoi ani de zile în labirint.

Cum de s-a „dezdoit"?

Fiindcă unii l-au crezut chiar taur întreg și l-au atribuit ca origine lui Poseidon, iar „gurile rele" au admis că-i jumătate om, jumătate taur, dar tocmai de aceea au insinuat că însăși soața lui Minos l-ar fi zămislit — explicație evident „trasă de păr", căci despre o copilărie a monstrului nu se pomenește nimic.

Cum în cam aceeași epocă un „erou" — tot Tezeu — răpusese la Maraton un taur bălan (și cum tot despre un „taur" umbla astă vorbă în Creta), s-au „comasat" ambii eroi taurini... Și a rămas că taurul lui Minos a ajuns pînă la Elada.

Iar lui Tezeu, după „comasarea" de la Maraton, i-a rămas să răpună în Creta pe însuși minotaurul...

*

Omul de acum trei mii de ani a văzut **cu siguranță** „minotaurul". Căci altfel nu s-ar fi păstrat o descriere atît de stranie. Și nu se putea explica pe atunci altfel înfățișarea costumului de cosmonaut decît ca pe un monstru *. (După cum pe primul călăreț l-a crezut „centaur".)

În general legendele nu mint, ci doar amplifică sau interpretează unele fapte reale.

* În inscripțiile și printre statuetele Egiptului antic nu rare ori sînt figurați zeități cu trup de om și cap de taur (Isis Hathor) sau de pasăre. Iar „divinul" lor bălan bou apis ar trebui să ne dea și el de gîndit... (*n. a.*).

Tezeu nu ar fi putut răpune un monstru temut de toți cu un simplu cuțit, mai ales că despre vreo luptă a lui cu minotaurul nu se pomenește nimic în legendă. Nu se descrie ca, de pildă, luptele lui Hercule! Fiindcă, într-adevăr, nici nu a avut loc vreo luptă!

Tezeu nu ar fi abandonat pe Ariadna pe o insulă de ar fi fost ea acea „duioasă" ființă din legendă și nu pătimașa exaltată descrisă aci.

Este curioasă coincidența apariției unor mașini de zburat în aceeași epocă: două perechi de aripi ale lui Dedal și Icar și, după căderea lui Icar, doar un singur aparat al lui Solomon, cînd nici înainte și nici după această epocă nu s-au mai văzut asemenea născociri.

Noi credem verosimilă explicația realistă a unui sîmbure de adevăr în legenda minotaurului.

ANATOLI DNEPROV

UN ACT DE EROISM

(U. R. S. S.)

I.

A fost ceva cu totul neaşteptat. Alla a venit foarte tulburată, ţinînd în mînă o fototelegramă.

— Plec imediat la Moscova, îmi spuse ea. Plasmodinul decolează peste patruzeci de minute. De-acum într-un ceas trebuie să mă-ntîlnesc cu Corio. Poftim, ascultă ce-mi scrie: „Alla, trebuie să te văd neapărat. Am la dispoziţie o singură zi. La ora douăzeci şi două se hotărăşte soarta mea. Corio".

— Sună ca în vechile romane de aventuri, i-am spus.

Îl cunosc pe Corio de mulţi ani şi ştiu că e un om inteligent şi echilibrat. Lucrările lui asupra microstructurii cîmpurilor energetice i-au făcut cunoscut numele printre oamenii de ştiinţă de pe toată planeta.

— Corio n-ar trimite un bilet ca ăsta dacă n-ar avea motive s-o facă. Observă scrisul.

M-am uitat la cele patru rînduri şi am băgat numaidecît de seamă că au fost scrise de un om stăpînit de emoţie.

— Dacă totul e bine, mă întorc chiar azi, spuse Alla. Dacă nu...

— Ce tot vorbeşti, surioară! am exclamat. Ce poate să i se fi întîmplat? Să fie bolnav, să fie în pericol?

— Corio n-ar trimite fără motiv un asemenea bilet, repetă Alla. La revedere, dragă Avro!

Zicînd acestea, se apropie de mine şi mă sărută pe frunte.

— La revedere! Ai de la mine o stringere de mînă pentru Corio. Telefonează-mi deseară. Ar fi bine dacă la videotelefon s-ar afla lîngă tine şi Corio.

După masă am coborît pe chei ca să privesc marea. Era o zi foarte călduroasă, cu aerul umed. În capătul scării de granit care cobora spre mare m-am uitat la termometru şi la higrometru. Cel dintîi arăta 28 de grade Celsius, cel de-al doilea — o umiditate de 18%.

— Dacă o ţine tot aşa, am să plec de-aici, am auzit în spatele meu un glas.

— A, bătrînul Onks, veşnic nemulţumit! Oare ce nu ţi-o mai fi plăcînd?

Era amicul meu Onks Felitov. Nu-i plăcea niciodată nimic. Avea el o specialitate a lui: bombănea şi căuta mereu nod în papură. Nu degeaba era el membru în Consiliul critic al Direcţiei generale industriale.

— Uite asta nu-mi place, spuse Onks, arătînd cu degetul aparatele de măsurat. Nu ştiu cum suporţi tu căldura, eu însă o suport greu. Mai ales atunci cînd aerul e atît de încărcat cu vapori de apă.

Am rîs:

— În cazul ăsta ar trebui să pleci la odihnă în Nord, să zicem în Groenlanda.

Onks făcu o strîmbătură. Fără a spune nici o vorbă, îmi întinse buletinul Institutului meteorologic.

Am citit: „5 ianuarie. Litoralul estic al Groenlandei —10°".

— Splendid! În curînd au să înflorească acolo magnoliile!

— Nu ştiu dacă au să înflorească ori ba, dar ştiu că omenirea nu-şi aminteşte să se mai fi pomenit cîndva una ca asta.

Bombănind într-una, Onks o luă agale de-a lungul cheiului, ştergîndu-şi mereu cu batista gîtul plin de sudoare.

Pe la şase m-am întors la mine şi m-am aşezat în faţa videotelefonului. Dintr-o clipă în alta, Alla trebuia să-mi vorbească despre Corio. În cameră era cald şi umed. Mi-am adus aminte de Onks...

Alla m-a sunat abia la unsprezece.

— Ce s-a întîmplat ?! am exclamat, cercetînd cu atenție fața surorii mele, care-mi părea ciudată și străină. Ce s-a întîmplat, Alla ? Unde e Corio ?

Alla schiță un zîmbet trist. Vedeam cum îi tremurau buzele.

— Plîngi, draga mea ? am strigat. Plîngi ?

Niciodată n-am văzut-o pe soră-mea plîngînd. Niciodată !... Acum însă plîngea ! Era ceva de necrezut !

Alla clătină din cap.

— Ba nu, văd că plîngi ! Spune-mi imediat ce s-a întîmplat !

Ea se uită drept în ochii mei. Atunci i-am văzut strălucirea lacrimilor din ochi. Inima mi se rupea în bucăți...

— Pot spune că adineauri mi-am luat adio de la Corio, spuse, în sfîrșit, Alla în șoaptă.

— A ?...

Voiam să spun : „A murit ?...", dar ea mi-a luat-o înainte :

— Nu, e în viață și se simte foarte bine.

— Nu te mai iubește ?

Alla își lăsă capul în jos și surîse straniu :

— Nu știu... Totul e atît de greu de înțeles... Nu pricep nimic din cele ce s-au întîmplat.

Mi s-a tăiat răsuflarea. O, dacă ar fi fost Alla alături de mine !

— Draga mea, te implor, spune-mi totul pe rînd, așa cum a fost. Trebuie să te ajut. Toți trebuie să te ajute.

— Nu mă poate ajuta nimeni. Nimeni !...

Alla își dădu la o parte șuvița de păr de pe frunte și, strîngîndu-și buzele, spuse printre dinți :

— S-ar putea ca în curînd Corio să nu mai fie...

M-am apucat de rama metalică a ecranului.

— Spuneai că e în viață și se simte bine...

Am văzut-o pierzîndu-și stăpînirea de sine. Lacrimile i-au țîșnit din ochi. Acoperindu-și fața cu palmele, Alla a dispărut din cîmpul vizual al videotelefonului. Am strigat-o, am țipat în receptor, am amenințat-o pînă cînd, în sfîrșit, a apărut pe ecran fața severă a unei tinere, care mi-a spus :

— Corespondentul dumneavoastră a terminat convorbirea.

La telefonul local mi s-a comunicat că primul plasmodin pleacă spre Moscova a doua zi, la ora cinci dimineața.

II.

Pe cînd urcam, în zori, scara avionului cu motor cu plasmă, l-am lovit fără să vreau cu cotul pe pasagerul din fața mea. Omul și-a întors capul, și atunci l-am recunoscut pe Onks Felitov.

— Părăsești Sudul? l-am întrebat pe un ton indiferent, gîndindu-mă la cu totul altceva.

— Aș! făcu bătrînul. Am primit o fototelegramă să mă prezint de urgență la consiliu. E o chestiune importantă. Știi că oamenii nu sînt rechemați din concediu pentru te miri ce...

Cînd ne-am așezat pe locurile noastre, unul lîngă altul, Onks s-a aplecat înspre mine și mi-a șoptit:

— Mi se pare că ghicesc despre ce este vorba.

— Să te-aud.

— E vorba de blestemata asta de vreme. Înainte de a pleca din Moscova, la noi în consiliu se spunea că a început un proces de topire intensă a ghețurilor din Antarctica și Groenlanda.

M-am uitat întrebător la Felitov.

— Închipuie-ți ce se va întîmpla dacă nivelul apei din Oceanul Mondial se va ridica cu vreo patru metri!

— Pentru asta ar fi necesar să se topească toate ghețurile din Groenlanda și din Antarctica.

— Și dacă se topesc într-adevăr?

— Nu văd de ce, i-am răspuns.

Mă uitam mereu la cronometrul de la mînă. Aveam impresia că mașina înaripată se apropie de Moscova mult prea încet. Numai o dată m-am uitat în jos și am observat că pămîntul nu era alb, cum e de obicei iarna, ci de un cenușiu murdar. Zăpada se topea. În ianuarie! Deasupra plasmodinului se întindea o beznă purpurie, străpunsă de dungile portocalii ce se iveau de după orizont, de unde răsărea soarele.

M-am mirat cînd mi-am găsit apartamentul încuiat. Am bătut, și ușa s-a deschis. Alla a căzut la pieptul meu și a izbucnit în plîns. Părînd să-și ceară scuze, șopti:

— M-am încuiat ca să nu vină cineva și să mă vadă că plîng...

— Acum să-mi explici totul amănunțit, i-am spus, așezînd-o aproape cu sila în fotoliul din fața mea.

— S-a întîmplat o mare nenorocire, Avro... Poftim, uite!

Îmi întinse o foaie de hîrtie pe care erau desenate patru linii — una roșie, una albastră, una verde și una galbenă.

— Mi-a dat-o Corio. A spus că tu ai să înțelegi totul. Linia roșie arată creșterea medie a temperaturii terestre pe zile.
Linia albastră indică creșterea umidității din atmosferă. Linia verde — intensitatea radiației ultraviolete a soarelui. Linia galbenă — intensitatea radiației infraroșii. Uite cum urcă brusc graficele. Pe zi ce trece, soarele își intensifică activitatea.

M-am uitat la grafice. Axa orizontală avea marcate 90 de intervale, corespunzînd unui număr de 90 de zile. Pe axa verticală erau înscrise rezultatele măsurătorilor temperaturii, umidității și intensității radiației...

În ultimele trei luni, graficele săltaseră brusc, depășind aproape de trei ori valorile măsurate inițial. M-am uitat mirat la Alla.

— Și ce are Corio cu toate astea?

— Nu te pripi. Cercetătorii de la Serviciul central solar au stabilit că situația asta va dura timp de un an.

— Ce se știe despre cauzele activizării Soarelui?

— În deplasarea lor prin univers, Soarele și întregul nostru sistem planetar au nimerit într-un nor dens de hidrogen. Intensitatea radiației de sinteză a heliului în Soare crește pe zi ce trece. Dacă nu se întreprinde nimic, temperatura medie a Pămîntului va crește cu zece-douăzeci de grade.

Mi s-a făcut cald. M-am apropiat de geam și am tras la o parte perdeaua grea. Pentru întîia oară în viață m-am uitat la Soare cu un sentiment de ură. Matinal, de o nuanță portocalie, părea sinistru. Am tras perdeaua la loc.

— Nu plînge. Nu e bine să plîngi. Sînt sigur că savanții noștri au să întreprindă ceva.

— Și eu sînt sigură. Găsește Corio o soluție... Dar îl iubesc atît de mult!...

Nu pricepeam nimic.

— Bine, Alla, dar ce legătură au toate astea cu dragostea voastră?

— O, nu mai vorbi despre asta, Avro!... exclamă Alla aproape cu desperare în glas. Te implor...

— De ce, draga mea?

În clipa aceea, ușa camerei se deschise și intră Corio. Fără a mă lua în seamă, el se precipită spre Alla și o cuprinse în brațe. M-am retras la geam, am dat din nou perdeaua la o parte și m-am uitat la Soare. Ce încurcătură în numai cîteva ore! În inimă mi s-a cuibărit un sentiment urît de ostilitate față de prietenul meu. Uite cum îi șoptește zorit ceva la ureche surorii mele, și ea îi răspunde la fel. M-am întors brusc și am spus pe un ton violent:

— Încetați cu comedia asta și lămuriți-mă ce se petrece aici! Corio, de ce plînge Alla?

Am observat că avea fața obosită și ochii înfundați în orbite.

— N-am înțeles mai nimic din cele ce mi-a spus ea, am urmat eu pe un ton mai blînd. Mi s-a vorbit despre o apropiată catastrofă. În rest nu înțeleg nimic.

— Nici eu nu prea înțeleg... Mai bine zis înțeleg numai în linii generale... vezi tu... cum să-ți spun?... Eu am acceptat să lucrez în grupul teoretic ce va analiza variantele de contracarare a consecințelor încălzirii Pămîntului.

— Ei și?

— Avem prea puțin timp pentru lucru, mult prea puțin — cel mult zece zile.

— Așa.

— Îți dai și tu seama că problema e foarte complicată. Soluționarea ei solicită o colosală încordare a minții. În afară de asta, soluția trebuie să fie absolut justă, pentru că va fi urmată imediat de măsuri practice vizînd activitatea unui

mare număr de oameni, a industriei şi aşa mai departe. Nu trebuie să existe greşeli.

— Aşa. Ei şi?

— Înseamnă că minţile care vor lucra în aceste zece zile la problema în cauză trebuie să fie nişte minţi cu totul ieşite din comun.

M-am uitat mirat la prietenul meu şi m-am simţit parcă stînjenit. Desigur, el era un savant eminent, dar...

— Ei vezi! mi-a ghicit Corio gîndul. Eu sînt, ce-i drept, un bun om de ştiinţă, totuşi, din păcate, după cum au arătat cercetările întreprinse recent, pe Pămînt nu există savanţi care să poată prelucra într-un asemenea răstimp această colosală cantitate de informaţii ştiinţifice şi în plus să poată găsi o soluţie.

— Pentru prelucrarea informaţiilor ştiinţifice de ce nu faceţi apel la maşini?

— Just. Maşinile însă au nevoie de elaborarea unui program, care într-un interval atît de scurt nu poate fi elaborat.

— Şi atunci ce-i de făcut?

— Trebuie încercat să se creeze astfel de savanţi.

Am rămas perplex. Atîta mai lipsea!

— Ce-s prostiile astea! am îngăimat, uitîndu-mă bănuitor la Corio.

— Ştiam că n-ai să mă crezi. Aş vrea ca tu şi cu Alla să mă însoţiţi la şedinţa Consiliului ştiinţific al Institutului de neurochirurgie structurală, unde vor avea loc astăzi discuţii în această problemă. Principala comunicare va fi făcută de doctorul Favranov.

III.

Îl mai auzisem pe doctorul Favranov făcînd o comunicare cu cîţiva ani în urmă. Cea de acum era mai puţin explicită ca prima. Într-o scurtă introducere, el a vorbit despre observaţiile făcute de institutul său asupra frecventelor cazuri de genialitate infantilă, care se pierde foarte curînd. Favranov a analizat acest fenomen şi a comunicat că el se datoreşte în primul rînd numeroaselor legături nervoase co-

laterale apărute la om în procesul evoluției lui milenare și care sînt inutile în noile condiții sociale. Omul nu mai este nevoit să lupte pentru existență, nu se mai teme de necunoscut, nu mai e îngrijorat de viața lui și a urmașilor săi, dar structura fiziologică a sistemului nervos continuă să-i rămînă în schema care i-a fost necesară atunci cînd pe Pămînt domneau legile junglei. Nevoia unui aparat de adaptare la condițiile neprielnice de viață constituie principala piedică ce frînează dezvoltarea colosalelor însușiri creatoare ale oamenilor. Favranov a arătat pe niște scheme proiectate pe ecran care anume sectoare ale sistemului nervos central al omului din zilele noastre sînt, așa cum s-a exprimat el, niște „apendice" care împiedică geniul omenirii să se manifeste din plin în știință și în artă.

— Și dumneavoastră presupuneți că aceste „apendice" pot fi înlăturate? l-a întrebat pe Favranov doctorul Meinerov, care prezida ședința.

— Da, fără îndoială.

— Și după aceasta omul va căpăta însușirile creatoare necesare epocii noastre?

— Cine posedă complexul necesar de cunoștințe le va putea folosi cu mai multă eficacitate. Cine nu posedă aceste cunoștințe le va căpăta destul de ușor. Vă dați seama, desigur, a adăugat Favranov, că nu e vorba aici de o intervenție chirurgicală în structura scoarței creierului. Legăturile nervoase tradiționale devenite inutile pot fi înlăturate, ușor și fără durere, cu ajutorul acului ultrasonic.

Alla, care ședea lîngă mine, s-a ridicat încet.

— Îmi permiteți o întrebare, tovarășe doctor?

— Vă rog.

— Spuneți-mi, această operație nu va schimba oare complet personalitatea omului? Vreau să spun: oare nu va deveni omul cu totul altul?

Favranov zîmbi indulgent:

— Firește, omul va deveni altul. Va deveni mai bun, mai bogat, mai inteligent. Omul care va accepta cel dintîi să i se facă această operație va săvîrși un act de eroism. Ca să te hotărăști să devii alt om, e nevoie de foarte mult curaj.

Noi sîntem absolut siguri că operația nu comportă nici un pericol. Analiza căilor nervoase și calculele matematice care s-au făcut ne arată că activitatea intelectuală a omului va fi mult mai productivă.

Fără a mai aștepta sfîrșitul ședinței, eu și cu Alla am ieșit din clădirea institutului și ne-am așezat pe o bancă din parc, drept în fața porții. Știam că Alla nu va pleca de aici pînă nu-l va vedea pe Corio. Sub picioarele noastre, zăpada se topea văzînd cu ochii. În șanțul de beton susura un pîrîiaș.

— Știi de ce mi-e teamă? întrebă Alla, nemaiputîndu-se stăpîni.

— Da. Ți-e teamă că după asta el n-o să te mai iubească.

— Sau eu pe el... S-ar putea să devină pentru mine un străin. După operație n-am să mă pot vedea nici cu el, nici cu colegii lui, fiindcă au să lucreze.

Între timp, zăpada s-a topit cu totul. Sub picioarele noastre am văzut pămîntul cenușiu, cu fire de iarbă de anul trecut.

— În curînd o să se facă cald ca vara, am bolborosit eu.

— Știi, mi-e rușine... Corio... n-aș vrea ca el...

— Te înțeleg, Alla. Poate că asta se datorește acelorași cauze pentru care oamenii nu pot să devină geniali. Tare mi-e teamă că el va deveni un străin.

— Dar eu nu pot să mă simt altfel.

— Favranov spune că astfel de sentimente nici nu trebuie să mai existe, că ele pot și trebuie să dispară.

— Nu știu dacă e bine. În ceea ce mă privește, n-aș accepta pentru nimic să devin alta. O, cred că asta e ceva mai îngrozitor decît moartea!

Am ridicat din umeri.

— Desigur, e un act de eroism, am spus eu după o îndelungă chibzuială. Un act de eroism care cere tot atîta curaj ca și primul zbor cu aeroplanul, ca și prima călătorie în Cosmos.

— Și totuși e aici ceva împotriva firii, spuse în șoaptă Alla. Și în aer, și în Cosmos, omul rămîne el însuși. Aici însă devine altul.

Nu ştiu pentru cine am angajat eu mai mult această discuţie, pentru mine sau pentru Alla. Voiam şi eu să pătrund esenţa etică a problemei despre care vorbise doctorul Meinerov.

Sora mea se aprinse:

— Sînt ferm convinsă că o intervenţie artificială în însăşi esenţa elementului uman e potrivnică firii şi lipsită de etică.

— Chiar dacă lucrul acesta este necesar pentru rezolvarea unei probleme care prezintă o importanţă vitală pentru întreaga omenire?

— Chiar şi aşa, răspunse cu fermitate Alla.

— Atunci cum trebuie judecaţi oamenii care îşi sacrifică viaţa pentru a-şi salva tovarăşii? Îţi aduci aminte, în istoria războaielor se vorbeşte de eroul legendar Aleksandr Matrosov, care a acoperit cu corpul său ţeava unei mitraliere inamice pentru a salva viaţa cîtorva sute de oameni.

— Murind, el a rămas tot Aleksandr Matrosov. Corio însă va trăi încetînd de a mai fi Corio.

— Va deveni mai valoros şi mai util pentru oameni decît e azi.

— Dar va fi alt om, cu totul altul, un străin!...

— Acum nu mai există străini, am replicat eu.

Am îmbrăţişat-o pe Alla, căutînd să-i spulber această convingere, s-o consolez cumva, dar în momentul acela s-a apropiat de noi, foarte tulburat, Corio.

— Ei? l-am întrebat.

— S-a hotărît. Eu sînt primul.

IV.

Mergeam agale spre Institutul de neurochirurgie structurală. Mai întîi am mers pe cheiul rîului Moscova, apoi am luat-o prin parc. Gheaţa de pe rîu crăpase. Pe sub poduri, în dreptul piloţilor, se formaseră băltoace de apă. Pe cer nu se vedea nici un nouraş. Soarele lumina ca într-o zi călduroasă de mai.

— Mamele astea fericite, cu cărucioarele lor, nici nu bănuiesc ce rău e că Soarele e atît de puternic, spuse gînditor amicul meu.

— Corio, tu te duci acum la o operaţie care trebuie să facă din tine un om de o inteligenţă rară. Aş fi curios să ştiu dacă în momentul de faţă ai vreo idee asupra rezolvării acestei probleme?

— Sigur că am, răspunse Corio. Dar toate ideile mele sînt nu ştiu cum greoaie. Dacă ne-am apuca să le punem în practică, pentru aceasta nu ne-ar ajunge nici resursele umane, nici cele materiale ale Pămîntului. Aici e nevoie de ceva principial nou! Soluţia problemei trebuie căutată undeva într-un loc cu totul neaşteptat.

Voiam să-i spun ceva, dar Corio, aruncîndu-i o privire Allei, mi-o luă înainte:

— Eu nu cred că după ruperea unor legături nervoase din creierul omului s-ar schimba substanţial concepţia lui despre lume, personalitatea lui.

Zăpada din parc se topise cu desăvîrşire. Peluzele de gazon abureau. Mirosea a primăvară, se auzeau ciripit de păsări, glasuri de copii... Corio se opri în loc.

— Şi chiar dacă ar trebui să-şi sacrifice simţămintele cele mai dragi, oare un om care-i iubeşte pe ceilalţi n-ar face-o? adăugă el.

Iată şi colonada de la intrarea principală a institutului. Ne-am oprit tustrei nehotărîţi. Mi-am întors capul cînd i-am văzut pe Corio şi pe Alla uitîndu-se unul la altul. Eram stăpînit de sentimente ciudate. Operaţia la care avea să fie supus prietenul meu trebuia să aibă loc peste cinci ore. Peste cinci ore, el va fi introdus într-o „sală de operaţii" neobişnuită, echipată cu un mare număr de aparate de măsurat şi control şi cu excelentul instrument al doctorului Favranov care este acul ultrasonic, capabil să rupă fără dureri cele mai subţiri fibre ale ţesutului nervos la orice adîncime şi în orice parte a corpului.

Ţesut nervos, fibre nervoase... În labirintul lor complex şi încîlcit stau toată esenţa raţiunii omului, lumea lui interioară, privirea lui îndreptată în afară, facultăţile lui de

percepție și de analiză, sentimentele și stările lui sufletești. Acolo, în adîncul creierului uman, e întotdeauna o beznă desăvîrșită, dar omul vede lumina. Acolo e o liniște de mormînt, dar omul aude toată gama sunetelor. Termostatul complex al organismului uman menține temperatura în anumite limite, și creierul simte căldura și frigul, deși propria lui temperatură rămîne neschimbată.

Abia în ultimii cincizeci de ani, creierul a început să se înțeleagă pe sine însuși, să analizeze și să studieze propriile sale funcțiuni, găsindu-le laturile puternice și cele slabe. Creierul a început să se critice pe sine însuși! S-a ridicat împotriva propriei sale imperfecțiuni, elaborînd metode pentru propria-i îmbunătățire! El a ajuns la concluzia că este necesar să se degajeze de legăturile și de povara structurilor inutile care au apărut în procesul evoluției și a găsit metodele și mijloacele pentru a face acest lucru. Creierul își ordonă sieși să facă lucrul acesta cu orice preț!

Cine știe, poate că tocmai în uluitorul proces de autocunoaștere rezidă direcția principală a autoperfecționării creierului uman. Descătușarea genialității omului, acest salt într-o stare calitativă cu totul nouă, trece poate tocmai prin procesul de autoanaliză și autostudiere a creierului, ceea ce îngăduie să i se înlăture părțile slabe și să i se accentueze cele tari.

În fața scării largi de marmură stătea un grup de oameni în halate albe, avînd în frunte pe doctorul Favranov.

— Dați-mi voie să vă prezint pe prietenii mei, spuse Corio, prezentîndu-ne lui Favranov pe mine și pe Alla.

Favranov strînse cu putere mîna surorii mele.

— Spuneți-mi, operația durează mult? întrebă Alla.

— Nu. Doar trei-patru minute. Mai mult durează pregătirile. După operația lui Corio însă, totul va merge mai repede.

Favranov bătu din palme și spuse tare:

— Prieteni, atenție vă rog! Strîngeți-i mîna scumpului nostru tovarăș Corio, fiindcă acum îl luăm cu noi.

Apoi se adresă grupului de savanți de lîngă el — geofizicianul Leikort, astrofizicianul Malinovski, chimistul Portelov, matematicianul Grimzo:

— Nu plecați. Doctorul Kostorski are să vă conducă în laboratorul analitic. După ce vom termina de lucrat cu Corio, o să vă invităm la noi. Nu-ți fă emoții, fetițo! urmă el, adresîndu-se tandru Allei. Nu te gîndi la asta. Dacă însă o să-ți fie foarte greu, vino la mine. Noi o să te ajutăm...

Și, luînd-o de braț, o conduse în stradă.

V.

La două zile după ce l-am condus pe Corio la operație, m-am întîlnit cu Onks Felitov. Cu toată vîrsta înaintată, mergea pe stradă cu un pas foarte vioi.

— O, Avro, bună ziua!

— Salut, bătrîne!

— Ce-i cu tine?

— Alla e foarte bolnavă. Sînt grăbit să-i duc niște ionizatori...

— Nervii?

— Da.

— Vrei să-ți vindec sora? spuse în șoaptă Onks. Problema a fost rezolvată de un mare grup de savanți, în frunte cu fizicianul teoretician Corio.

— Corio? am strigat eu, nebun de bucurie.

— Da. Știi ce-au propus?

— Ce?

— Să se lanseze cu rachetele, la o altitudine de cinci sute de kilometri, apă obișnuită! Peste o oră sau două, primele mii de tone de apă se vor plasa pe orbită.

— Nu înțeleg nimic, am bîiguit eu.

Onks izbucni în rîs.

— Nimeni nu putea să înțeleagă nimic. Erau toți hipnotizați de mii de alte proiecte. S-a propus să se lanseze substanțe praf, metale, grafit, plasme metalizate și naiba mai știe ce. Și de fiecare dată se constata că nu sînt suficiente fie materialele necesare, fie capacitățile de producție. Îți închipui cîtă cretă obișnuită trebuie lansată în Cosmos pentru a slăbi măcar de două ori torentul de radiații? Milioane de tone!... Și cîte rachete sînt necesare pentru asta! Iar fie-

care rachetă ar crea doar un mic nouraș, în vreme ce este nevoie de un colosal acoperămînt de nori care să cuprindă întreg Pămîntul. În afară de asta, atunci cînd Soarele va reveni la activitatea lui normală, nu prea e clar cum ar putea fi înlăturat tot învelișul acesta. Corio și colegii lui au propus apa, apa obișnuită!

Tot nu pricepeam nimic.

— Ei au abordat problema sub un aspect cu totul surprinzător. Și-au zis că Pămîntul trebuie acoperit bine și cu mijloacele cele mai ieftine și, mai ales, numai pentru un anumit timp. Desigur, apa e cel mai ieftin material de pe Pămînt. Dar ce se va întîmpla cu ea în Cosmos? Corio a dovedit categoric că apa se va răspîndi singură pe întinderi uriașe, așa cum se răspîndesc substanțele active pe suprafața unui corp tare. O tonă de apă va forma în cîteva ore o plasmă foarte subțire, pe un spațiu fantastic de mare. Apoi, sub efectul radiației solare, moleculele de apă ale acestei plasme se vor descompune în hidrogen și oxigen, care, la rîndul lor, vor fi ionizate, formînd regiuni cu o concentrație sporită de plasmă de hidrogen și oxigen. Corio și colegii lui au calculat consumul de muncă necesar acestor procese și au ajuns la concluzia că s-ar putea să se consume pînă la șaptesprezece procente din energia radiată de Soare. Îți închipui cum vine asta?

Am rămas înmărmurit. Onks îmi dădu o palmă peste umăr și o luă la fugă, strigîndu-mi:

— Du-te și-i spune toate astea surorii tale. La Direcția industrială știu toți că ea îl iubește pe Corio și el pe ea!

„Și el pe ea..." O iubește oare?

După ce mă ascultă, Alla schiță un zîmbet vag și spuse:

— Știam că savanții vor propune ceva neașteptat.

Deodată geamurile apartamentului nostru zdrăngăniră scurt, apoi încă o dată...

— A început! am spus eu în șoaptă. Navele cu apă au pornit spre Cosmos. Proiectul e pus în practică!

Geamurile au zdrăngănit mereu pînă seara și în tot cursul nopții. Am deschis aparatul de radio, în așteptarea ultimelor știri. Apoi a urmat buletinul meteorologic. Îl ascul-

tam cu sufletul la gură. Da, temperatura nu mai era atît de ridicată. În încheiere, crainicul spuse:

— În următoarele douăzeci şi patru de ore se aşteaptă o scădere bruscă a temperaturii pînă la minus două-trei grade, apoi pînă la zece-cincisprezece grade...

M-am îmbrăcat încetişor şi am ieşit în stradă. Dinspre nord bătea un vînt rece, de iarnă. Aerul se cutremura din pricina exploziilor succesive. După vreo cinci minute am văzut apărînd sus pe cer nişte fulgerări subţiri, ca cele produse de meteoriţi.

Din toate colţurile Pămîntului se arunca apă în Cosmos.

Am deschis cu o mînă nesigură uşa Institutului de neurochirurgie structurală şi am intrat în holul pustiu, cufundat în semiobscuritate.

În întîmpinarea mea se ridică un tînăr.

— Sînteţi de serviciu? l-am întrebat.

— Da. Aţi venit pentru informaţii?

— Vreau să ştiu ce e cu prietenul meu, Corio.

— Nu poate fi deranjat. E cu colegii săi. Lucrează.

În romîneşte de IGOR BLOCK

Din scrisorile cititorilor

Sînt născut în 1947. Tata este muncitor la D.S.A.P.C.-Bacău. La 11 martie 1962 am fost primit în rîndurile organizației U.T.M. din școala în care am învățat.

Mi-au plăcut ultimele lucrări apărute în Colecție, atît din punctul de vedere al conținutului cît și din acela al prezentării grafice. În afară de Colecție mai citesc revista „Știință și tehnică" și cărți de la două biblioteci din oraș. Îmi place filatelia, dar ocupația mea preferată e radiofonia.

În legătură cu popularizarea Colecției vă voi spune o istorioară :

Într-o zi de școală, am luat Colecția cu mine. Atît colegii cît și profesorul de la prima oră m-au rugat să le-o împrumut. Eu le-am împrumutat bucuros broșurile și i-am îndrumat de unde și le pot procura.

Cu aceasta vă urez sănătate și succese în munca dumneavoastră.

ION CÎMPEANU
Buhuși

Tiparul executat la Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii"

2012

COLECȚIA POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

CLUB

cpsf.info

prelucrare
&
editor
Costin Teo Graur

i.m. Pompilu

Au scanat, corectat, prelucrat.

Ceea ce nu au fost în stare redacțiile Știință și tehnică
sau cei care au dat să continue CPSF, au reușit, cu multă dăruire, muncă și cheltuială, acești entuziaști.

Lor trebuie să le mulțumim pentru că avem acum posibilitatea să (re)citim legendara Colecție.

clandher
flash_gordon
evilgheorghe
krokodylu
progressivefan3
car_deva
coollo
fractalus
panionios
nid68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
fizikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email și reparăm greșeala)

Abonamentele la revista „Ştiinţă şi Tehnică" şi la colecţia de „Povestiri ştiinţifico-fantastice" se primesc pînă cel mai tîrziu în ziua de 23 a lunii, cu deservirea în a doua lună următoare.

Abonamentele se primesc de către difuzorii de presă din întreprinderi, instituţii şi de la sate, secţiile de difuzare a presei, precum şi de către factorii şi oficiile poştale.

APARE DE DOUĂ ORI PE LUNĂ - PREŢUL 1 LEU

• • OCTOMBRIE 1962